

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

TUSZOWAĆ swoje błędy

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

Obecnie TUSZUJEMY głównie niewygodne fakty czy własne pomyłki. Dawniej TUSZOWANO raczej kartki lub pergamin. Można było też TUSZOWAĆ farbę – wzmacniać jej kolor poprzez nasycenie jej tuszem, minią, cynobrem czy innym środkiem barwiącym.

TUSZOWAĆ to współcześnie ‘ukrywać braki w czymś, maskować, zakrywać’, a także ‘zacierać przykre wrażenie wywołane przykrą sytuacją lub czymś brzydkim zachowaniem’ oraz ‘ukrywać informacje w obawie przed kompromitacją’. Wszystkie te znaczenia powstały jako przenośne użycie znaczenia podstawowego ‘pokrywać tuszem’, a więc ‘zaciemniać’ – bo czasownik TUSZOWAĆ pochodzi od rzeczownika TUSZ i powstał na takiej samej zasadzie jak czasowniki w parach: pasta > pastować, krem > kremować czy olej > olejować.

TUSZ w znaczeniu ‘farba wodna do malowania i pisania piórem, rysikiem, pędzelkiem oraz do stemplowania’ to rzeczownik pochodzenia niemieckiego (od niem. Tusche w takim samym znaczeniu). Bardzo ładnie i ciekawie opisuje słowo TUSZ Samuel Bogumił Linde w swoim słowniku: „TUSZ (...), TUSZA (...) chiński atrament (...). W Chinie paląc oley rzodkiewkowy, kopeć zbieraiają, z którego robią tuszę potrzebną rysuiącym (...). Tusz przedaie się w lajkach graniafnych (...)”. TUSZ trafił do Europy dopiero w XVIII w., ale znany był i używany już w starożytnym Egipcie i w Chinach, skąd rzeczywiście sprowadzano go przede wszystkim w postaci pałeczek – „lasek graniastych”. Warto wiedzieć, że w polszczyźnie są obecne aż cztery homonimy o postaci TUSZ. O jednym z nich już wiecie, a o innych TUSZACH opowiemy Wam w kolejnych ciekawostkach.